

”Dostojevski klokkförklarade idioten inom oss

Jan Mårtenson, ur senaste diktsamlingen Dikter inifrån

NÖJE & KULTUR

NÖJE KULTUR EVENEMANG
Redaktör: Åsa Mwansa
Telefon: 0511-77 01 55
E-post: asa.mwansa@vgt.se

”Alla roller man får älskar man”

SKARA Han är ingen ny Terminator, men kanske en ny Erland Josephson.

Han har precis avslutat sin roll som Loranga i barnteatern Loranga, Masarin och Dartanjang. Möt Christofer von Seth, elev på Skara skolscen.

Från teaterutbildningen på Södra latin i Stockholm till Skara skolscens teaterutbildningar kom han, Christofer von Seth, för snart ett år sedan. Efter att ha gått en gymnasieutbildning i Stockholm ville han bygga på sin utbildning genom att gå de tre terminer som Skara skolscen erbjuder.

Här på skolan får man all utbildning färdigställd. Man får lära sig att använda de metoder man lärt sig innan på ett konkret sätt och man lär sig yrket professionellt, säger Christofer.

Varför Stockholmskillen valde att gå på Skara skolscen är enkelt att förstå. Skolan har ett gott anseende och dessutom kände han sig väldigt välkommen när han började. Det man får lära sig på Skara skolscen är grundläggande improvisationsteknik, scenframställning, rörelseteknik, talteknik och sång, dans, kulturhistoria, repertoarkunskap och texttolkning. Christofer gillar dessa ämnen, men de har alla sina toppar och dalar.

Passionen

Trots att han får betala sin skolgång själv, så har Christofer inget extraknäck. Skolan har nämligen som policy att eleverna helst inte ska ha några extrajobbar. Skolan ska gå i första hand och det ska alltid finnas tid till att kunna öva och ha lektioner. Kanske tur att Christofer inte jobbar, för han är på skolan från tidig morgon till sen kväll i stort sett varje dag.

Teatern är hans passion och han tvekar inte på att lägga ner all sin tid på att ut-

Teatern först. Just nu är Skara skolscen och teatern det som kommer före allt annat i Christofer von Seths liv och han befinner sig på skolan från tidig morgon till sen kväll i princip varje dag.

vecklas ännu mer. – Jag har alltid gillat att uttrycka mig och teatern är den högsta konstformen för mig.

Går han och tittar på teater eller ser filmer väljer han en klassiker, som för honom är ett verk som kan stå för sig självt. Mycket av hans tid går åt till teatern, men han gillar även att fotografera och av en händelse kunde han skaffa sig ett eget litet mörkrum hemma hos föräldrarna.

Gillar att stå på scen

I lördags avslutades skolans barnpjäser med sagotema. Christofer spelade Loranga i pjäsen Loranga, Masarin och Dartanjang. Dessa föreställningar har de spelat för barn runt om i Skara kommun. – Att spela för barn är kul,

för man ser och får en direkt respons när något är bra eller roligt. Men barn kan även vara kritiska och det kan vara jobbigt, säger Christofer.

Överhuvudtaget tycker han om att stå på scen, det ger en viss känsla, speciellt om han har något att förmedla. Fast Christofer och många andra vet att det även kan vara rätt jobbigt om man känner sig dålig.

Annat som händer på skolan är att eleverna i termin tre just nu håller på med de sista förberedelserna för deras uppsättning av Brott och Straff som de ska framföra på Skara skolscen. Christofer som går andra

terminen ska nu börja på ett arbete om sång och lyrik.

När vi kommer till drömmar och mål går snacket åt att det skulle vara roligt att spela i en pjäs av Shakespeare. Du skulle inte vilja bli nya Termin då?

– En sådan roll skulle vara en kul grej, men det är inget att kämpa för. Då är det roligare att få spela en mer betydelsefull roll. Men man lär sig ändå alla de roller man får.

Christofer är mer teaterkille än filmkille, kanske för att han inte varit med i några direkta filmer. Han var visserligen statist i den Oscar-nominerade filmen Ondskan, men han ser det inte som nå-

FAKTA

Namn: Christofer von Seth
Ålder: 19 år
Familj: Mamma, pappa, syster och bror
Favoritkådespelare: Erland Josephson
Bästa film: En Kärlekshistoria av Roy Andersson.
Bästa teater: Brott och Straff, sedd på Backateatern i Göteborg eller Våntan på Godot som han såg i London.

Beska aforismer

Jan Mårtenson har ofta varit ordknapp i sin poesi, nu handlar det främst om beska aforismer. Trötta grimaser fylla av svart galghumor. Målarna skymtar förbi oftare än författarna, inte minst Vincent van Gogh verkar ofta ha varit hans sällskap under

gon stor grej. – Det var min mamma som anmälde mig till statist. Statist kan vem som helst bli och man tjänar några hundralappar på ett par dagar. That's it!

ASTRID KARLSSON
0511-77 01 01

Mårtenson erövrar sig själv med van Gogh och Fröding

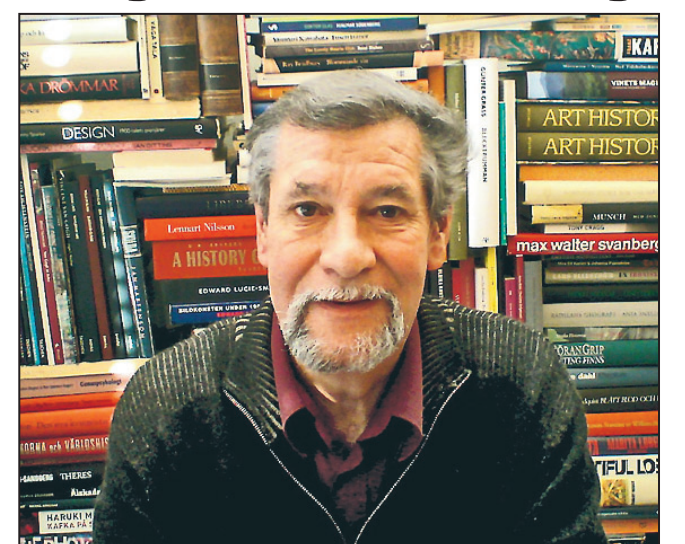
I tidigt 70-tal erövrade han världen tillsammans med Karl och bröderna Marx.

Världen hade många drag gemensamt med Jan Mårtensons barnomsstad Tidholm, med internationella bidrag i form av filmstjärnor som ingick som naturliga inslag i stadsbilden.

Om jag nu minns rätt.

BÖCKER

Titel: Dikter inifrån
Författare: Jan Mårtenson
Bokomslag: Emilia och Gabriella Mårtenson
Förlag: Soleka
Antal sidor: 103

Ny diktsamling. Jan Mårtenson har just utkommit med diktsamlingen Dikter inifrån, från två resor inom mental-sjukvården.

Bild: GABRIELLA MÅRTENSON

sjukhustiden:

Ingen får någonsin veta vilka ord som viskades i van Goghs avskurna öra Det han hörd gjorde kanske mer ont än själva snittet, saknaden efter dem I övrigt härskar ensamheten: Ingen tar notis om mig Men jag stannar kvar för att se om någon upptäcker mig när jag försurnit

Aldrig sentimentalt

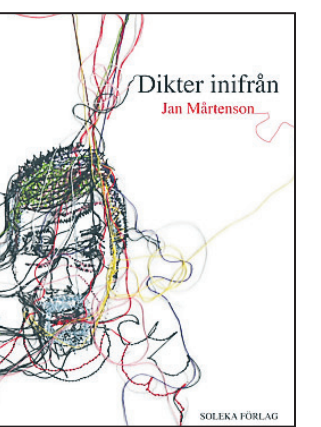
Raden av små, inte sällan ironiskt saltade dikter avslöjar först efter åtskilliga sidors läsning en skrämmande blodig berättelse. Det är en mycket gripande samling dikter, men det blir aldrig sentimentalt tack vare humorn som är ständigt närvarande:

Nu väcker de oss igen, bara för att vi ska kunna ta ännu en sömnpast.

Klokkförklarade

Inbland blir det trösterikt också i all sin geniala enkelhet:

Dostojevskij klokkförklarade idioten inom oss

Samma befriande självsyn har en rad andra patienter av Mårtensons rapport att döma:

En av mina medpatienter brukar kalla sig Den Skenheliga Birgitta en annan Psyko-Patrik. Skratet visar oss vägen tillbaka till våra liv

Skrivandet visade Jan Mårtenson vägen tillbaka stött på en stark vilja att överleva och gå vidare. Säkert kan läsandet också ge medvandrande stöd och tröst. Samt lite klokket, underfundighet och många småleenden på vägen. Kan man mer begära av en diktsamling?
Hans Menzing

Våren serveras längs promenad vid Östen

ODENSÅKER I år är det en annorlunda Östenrunda som presenteras av Odensåkers hembygdsförening.

Det blir en kilometerlång konst- och naturvandring.

Lagom till vårens ankomst ordnas Östenrundan. Redan igår slogs dörrarna upp längs den en kilometer långa slingan. Det bjuds på ett varierat utbud av konst och konsthandverk.

Vid starten som är förlagd till Logården kan taylor av Hans "Komålar'n" Lindberg beskådas tillsammans med Ivar Valldeéns skalenliga modellbyggen av ett stort antal gårdar, byggnader och kyrkor från trakten. Flera av modellerna visar byggnader som inte finns kvar längre.

Naturliga garner

I anslutning till Logården finns ett gammalt bryghus. Det är numera en butik speciell, stickat – garn – skinn, med garner i regnbågens alla färger.

– Det är bara garner i naturmaterial, ingen syntet så långt ögat når. Alpacka, mohair, lin och bomull bland annat, säger Ulla Enquist som har butiken.

Hon bor i boningshuset till Logården som numera är fränstickat. Gården har varit i släkten ägo i omkring 200 år. Ulla Enquist har en hel del att berättat

Intressant historia. Ulla Enquist kan inte bara det mesta om naturgarner, utan även om Logårdens historia. Gården har varit i familjens ägo i ett par hundra år. Bild: ÅSA MWANSA

ta om hur bryghuset användes och om gårdens historia.

Ulla Enquist är textilkonsult med inriktning på stickning. Hon håller kurser och det kan bli både på nära håll och längre bort.

– Stickning är stort, bland annat hålls en stickstämna i Stockholm som alltid är fullbokad eftersom det är begränsat antal platser, berättar hon. Under Östenrundan presen-

terar hon stickade plagg av olika slag och modeller. Hon visar även en del skinn från Malung. Odensåker kyrka är under konstpromenaden utsmyckad med smide av Inge Dahlgren, glas av Ann Lönn och textila bilder av Monika Gallon.

Ateljé Allert

I byns sockenmagasin finns Frida Antonssons måleri och foton tillsammans med målade

verk av Birgitta Molander.

Till sist sträcker sig konstvandringen bort till Odensåker gamla skola, där Gerd och Henrik Allert har sin utställningshall. Gerds textila konstverk varvas med Henriks skulpturer i keramik, brons och glas.

Och under hela rundan är det fritt att njuta av det vackra omgivande kulturlandskapet.
ÅSA MWANSA

Stickat. Ulla Enquist visar stickade plagg i alla de former, färger och modeller.

Gamla skolan. Gerd och Henrik Allert har sina utställningslokaler i Odensåker gamla skola.

Ruskigt spännande måstebok av Cody Mcfadyen

En bok som griper tag i läsaren omgående och sedan fortsätter i samma stil.

Det är spännande, kusligt och med en intrig som är lysande. Kort sagt, en måstebok.

Vi får återigen träffa Smoky Barrett, en kvinna som leder FBI:s specialenhet rörande våldsbrott i Los Angeles. Hon

BÖCKER

Titel: Dödens ansikte
Författare: Cody Mcfadyen
Översättning: Helena Sjöstrand
Förlag: Forum
Antal sidor: 496

har blivit misshandlad, knivskuren och förlorat sin familj i ett vansinnesdåd tidigare och nu har hon tagit sig an Bonnie, en ung flicka som mist sin mor

i ett annat vansinnesdåd. Meningen är att Barrett ska vila upp sig, men så kommer ett larm. En 16-årig flicka sitter i ett blodfyllt rum med en pistol riktad mot sitt huvud. Antingen får hon träffa Barret eller så skjuter hon sig. Hela flickans fosterfamilj är mördad. Hon säger att det är "främlingen" som gjort det, precis som hon gjorde med hennes riktiga familj för många år sedan.

Hon har under årens lopp berättat sin historia, men det är ingen som velat höra på. Hennes enda möjlighet nu är just Barrett.

Kapplöpning mot tiden

Barrett får också flickans dagbok, där denna utförligt berättar om mordet på sin riktiga familj och sitt första möte med "främlingen". Samtidigt börjar specialstyrkan nysta i flickans förfärliga och kommer

fram till att det kan röra sig om hämnd. Inte mot flickan utan mot något som hennes anhöriga gjort.

Det blir en kapplöpning med tiden, för den mystiske mannen kan slå till när som helst och mot vem som helst. Han har flera mord på sitt samvete. Detta är en ohyggligt spännande thriller som det nästan inte går att lägga ifrån sig. Läs den!

Hans-Eric Åhman

Allsång och utställningar i kyrkorna på Kinnekulle

KINNEKULLE Under Vår-rundan i helgen finns ett varierat program att ta del av i kyrkorna på Kinnekulle.

Det blir program-punkter i Forshem, Medelplana och Västerplana.

Samtliga kyrkor håller öppet under Vår-rundan. Enda undantaget är Österplana kyrka, som bara hålls öppen i samband med en konsert med Maria Möller på lördagskvällen. Västerplana kyrka hör till de mest sevärda på Kinnekulle och därför ordnas två guidningar under lördagen. Dagen avslutas med sång och musik med Dan och Vivian Eclund.

Konst och riddare

I Forshem kan man på söndagen få veta mer om de riddarordnar som fortfarande är verksamma i vår tid. Kyrkoherde Carl-Henrich Falkenberg visar då riddarutställningen i Forshems församlingshem. Där finns också under båda dagarna

akvareller och reproduktioner utställda, av Anna-Karin Medin som är mest känd för sina detaljrika bilder och vykort.

Det stiftshistoriska sällskapet finns representerat med sitt sortiment av aktuella böcker om personligheter och händelser i stiftets historia. Forshems kyrka kommer att vara bemannad några timmar under eftermiddagarna och det finns möjlighet att ställa frågor om kyrkans historia och inventarier. För den som vill ha en lite längre guidning arrangeras en sådan på lördag eftermiddag då Eva-Maria Friberg guidar besökarna.

Allsång och musik

I det lilla pittoreska pilgrimshärbärget i Forshem möter man under helgen fem konstnärer och deras tolkningar av temat Från A till O. Det är textilkonstnärinnan Ulla Wiklund, Martti Risku, smide o silversmide, Else-Marie Harpsöe, träskulptur, Margareta Prytz, glasgravyr och Marie Torvad, design o akvarell, som visar sina alster.

Medelplana kyrka smyck-

as under söndagen med vit-sippor och det blir en pampig avslutning på Vår-rundan med programmet Glädjens budskap. Det är en folkligare variant på Minns du sången, som gick på tv för några år sedan. Programmet rymmer såväl tal som allsång och musik med en lång rad medverkande: Urban Ringbäck, som är föreståndare för Smyrkakyrkan i Göteborg, samt kyrkoherde Carl-Henrich Falkenberg som kommer att tala.

De musikaliska inslagen förmedlas av Urban och Carina Ringbäck, men också av Peter Winsnes från Spotnicks, Madeleine Gustafsson, Lars Möller samt jazzgruppen Tubakvartetten.

Glädjens budskap har tidigare framförts på Stora Teatern i Göteborg och då dragit fulla hus. Redan på eftermiddagen kan de som vill lyssna på artisterna. Då på Bossgården, granngården till Medelplana kyrka. Där blir det musikunderhållning, utomhus eller inomhus, beroende på värdet.

ÅSA MWANSA

Sångarpar.

Urban och Carina Ringbäck är några av artisterna som medverkar i programmet Glädjens budskap i Medelplana kyrka på söndagskvällen.

Bild: SMYRNNA-KYRKAN

